

Spelling van het Nederlands: enkele regels

Spellingswijzer: Woordenlijst van de Nederlandse Taal – “Het Groene Boekje“ (2005)

1. Substantieven:

1.1: Hoofdregels:

Singularis (sg) eindigt op:...=> pluralis (pl)

a) twee consonanten => +en

b.v.: het paard =>de paarden, de fiets=>de fietsen, het bord=>de borden

b) -au/-ou, -ei/-ij, -eu, -ie, -ui met consonant => +en

b.v.: de vrouw=>de vrouwen, de trein=>de treinen, de deur=>de deuren

c) klinker +consonant =>slotconsonant verdubbelen + en

b.v.: de man=>de mannen, de fles=>de flessen, de bus=>de bussen

er zijn ook uitzonderingen op deze regel, die moet je uit het hoofd leren: b.v.: het glas=>de glazen, het slot=>de sloten, het dak=>de daken

d) dubbele klinker en consonant => één klinker weg + en

b.v.: het jaar=>de jaren, de week=>de weken, de boom=>de bomen, de buur=>de buren

e) -a,-i,-o,-u,-y => + 's

b.v.: de paprika=>de paprika's, de foto=>de foto's, de baby=>de baby's

Let op: na (e) komt altijd een (s) aan het woord vast=>het horloge=>de horloges, de douche=>de douches

f) -s => in pluralis vaak -zen

b.v.: het glas=>de glazen, de kaas=>de kazen, de laars=>de laarzen, de neus=>de neuzen

g) -f =>wordt vaak -ven

b.v.: de brief=>de brieven, de druif=>de druiven, de vijf=>de vijven

* maar let op, dit geldt niet altijd: de dans – de dansen, de fotograaf – de fotografen
dit moet je in het woordenboek opzoeken

1.2 Opmerkingen – bij deze sectie kun je bij twijfel een woordenboek raadplegen:

h) -eau,-é,-ee,-ay => + s (aan het woord vast)

b.v.: het cadeau=>de cadeaus, het café=>de cafés

i) -ie zonder klemtoon =>-ië + n of -ie + s

b.v.: de bacterie=>de bacteriën, de familie=>de families

j) -ee of -ie met klemtoon =>+ën

b.v.: de zee=>de zeeën, de knie=>de knieën

Enkele aanwijzingen bij de vorming van diminutieven:

/aa/, /oo/, /uu/, /ee/ aan het wordeinde + tje => dubbelle letter

opa => opaatje, zee => zeetje, paraplu => parapluutje
café => cafeetje, diner => dineetje – voor de /ee/ geldt deze regel ongeacht de uitgangsspelting

* voor de algemene vorming van diminutieven zie Regels van het Nederlands 27 – 30.

2. Adjectieven:

a) kijk naar c) bij de substantieven:

slap: _____ thee – vorm telkens alle drie de vormen

snel: _____ auto

dun: _____ soep

(adjectieven die op –er,-ig en-lijk eindigen zijn uitzonderingen op deze regel – b.v.lekkere tosti, aardige leraar, makkelijke oefening

b) kijk naar d) bij de substantieven:

laag: _____ prijzen

geel: een _____ blouse

rood: een _____ auto

let op: mooi: een _____ man

fraai: een _____ tekening

c) kijk naar f) bij de substantieven:

boos: een _____ cursist

vies: een _____ wc

d) kijk naar g) bij de substantieven:

lief: een _____ tante

3. Werkwoorden:

hoe schrijf je wat een “ik“ doet? Zie je daar analogieën? :)

slapen => ik _____

kopen => ik _____

zwemmen => ik _____

roken => ik _____

lezen => ik _____

kiezen => ik _____

leven => ik _____

schrijven => ik _____

vallen => ik _____

beloven => ik _____

reizen => ik _____

grazen => ik _____

De Nederlandse klinkers – spelling x uitspraak onder de loep:

* alleen de klinkers en de tweeklanken die verschillend zijn of ontbreken in het Tsjechisch

Vocalen/Klinkers:

[i]=> **iets, niet, tien, vies, wie** - gespeld als ie

[ɪ]=> **ik, is, wil, vis, stil** – gespeld als i

[ʏ]=> **put, bus, stuk, dus** – gespeld als u

[y]=> **uur, duur, nu, u** – gespeld als uu of u

[u]=> **boek, zoek, seizoen, doe** – gespeld als oe

[↔]=> **de, je, me, gespeld** - gespeld als e

[ø]=> **neus, reus, leuk** – gespeld als eu

Diftongen/Tweeklanken:

[oey]=> **uit, huis, tuin** – gespeld als ui

[ɛi]=> **ijs, kijk, reis, trein** – gespeld als ij of ei

Let op wat je hoort:

tak x taak	spelling: takken x taken
vak x vaak	vakken x vaken
spel x speel	_____
wil x wiel	_____
pot x poot	_____
put x fuut	_____

Literatuur:

Bouman-Noordermeer, Dina: *Beter Nederlands. Een inleidend grammaticaal hulpboek voor anderstaligen*. Coutinho, Bussum: 1998, pp.149-176.

Fontein, A.M, A. Pescher-ter Meer: *Nederlandse Grammatica voor Anderstaligen*. Nederlands Centrum Buitenlanders, 's-Gravenhage, 1954. pp: 21 – 46.

Nováková, Marta: *Fonetische problemen van de Tsjechische studenten van het Nederlands*, diplomová práce/afstudeerscriptie, Olomouc: 2005.

Florijn, A. et. al: *De regels van het Nederlands. Grammatica voor anderstaligen*. Wolters Noordhoff, Groningen, 2006.

Oefening 1:

Wat is het meervoud van deze woorden?

- Ik heb drie..... (het gat) in mijn broek.
- Er liggen drie..... (het verslag) van Sofie op mijn bureau.
- Zorg je voor de? (finance)?
- We hebben twee.....(de fles) wijn opengetrokken.
- Wat vind je van zulk soort.....(het spel) als Jungle Speed?
- Er lagen twee lelijke.....(de pad) op die.....(het pad) doodgereden.
- Die man lag dood met twee.....(het schot) in zijn hart.